

Днес, когато застрахователният бизнес се оглежда за разработване на нови пазари, застраховките на финансови рискове станаха хит от началото на 2000 година. А в групата застраховки „Разни финансови загуби“ „Застраховките на лизингови вноски“ заемат над 75% като обем премиен приход. Може би затова на 27 юни т.г. INSURANCE.BG организира форум на тема „Застраховане на финансови рискове и лизинг“ с участието на компании, асоциации и медии, свързани със застрахователния и с лизинговия пазар в България. Сред дискутираните теми освен застраховането на финансови рискове (лектори Кирил Бошов, изпълнителен директор на ЗАД „Евроинс“, и Евгения Кало, зам.-директор в ЗПАД „Булстрад“) бяха експортното застраховане и възможностите за финансиране (лектор Анна Кършовска от БАЕЗ), застрахователно-брокерското обслужване на лизинговите компании (лектор Калин Желев от „Марш България“ ЕООД), кредитният рейтинг на общозастрахователните дружества в България (лектор Ивайло Игнатов от Българска агенция за кредитен рейтинг), европейските изисквания към българските лизингови дружества (лектор Теодор Маринов, изпълнителен директор на „Интерлийз“ АД).

Снимки
ГЕОРГИ ДЕРМЕНДЖИЕВ

Стефан Стоилков - КФН, откри форума

ЗАСТРАХОВАНЕТО НА ФИНАНСОВИ РИСКОВЕ Е ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО ЗА БЪЛГАРСКИЯ ПАЗАР

Само няколко месеца след старта на ЗАД „Евроинс“ през м. март 1998 г. започнахме подготовката за лицензиране на редица продукти, свързани със застраховане на финансови рискове, а финансовите продукти в ЗАД „Евроинс“ и днес са приоритетно развиващи се, като през последните години по този вид застраховане удвояваме премиите си

приходи - сподели пред аудиторията **КИРИЛ БОШОВ, изпълнителен директор на ЗАД „Евроинс“ АД**, който отговори на предизвикателството да представи застрахователния пазар на финансови рискове общо и в частност за своята компания. ЗАД „Евроинс“ при сключване на застрахователен договор прави рамкова застрахователна полица, при която всички лизингови договори, сключени през месеца, се застраховат заедно. При това положение и премиите се внасят за всички договори наведнъж всеки месец. При тази полица не се изпраща текуща информация от лизингодател до застраховател за всеки отделен клиент.

Когато застрахователят прецени, че клиентите му са по-рискови, т.е. застрахователният риск е висок, лизингов договор се сключва едва след изрично писмено съгласие от негова страна и с предварително одобрение на всеки отделен клиент. Одобрението се получава в срок от 24 часа до 72 часа.

След като в края на миналата година влезе в сила новата регулативна рамка на Кодекса за застраховане, финансовите рискове са част от дейността на немалко от застрахователните субекти - компании и брокери. Това са продукти, които са лицензирани от КФН със съответни общи условия и със съответната инфраструктура на развитието във всяка застрахователна компания.

Застраховането бележи пет поредни години на растеж над 20 процента. А приходите от застраховките на финансови рискове растат с темпове, доста по-високи от останалите

- твърдят застрахователи.

Независимо че не може точно да се определи делът на финансовите застраховки, те са приоритет в доста застрахователни компании.

Застраховката на финансов риск е свързана с покриването на щети по неплащане от страна на кредитори или лизингополучатели. Лизинговите застраховки, както ги наричат, могат да бъдат по договор за лизинг на моторни превозни средства или на имущество, включително и недвижимо. Застрахователният договор се сключва с дружеството, което продава автомобили или имущество на лизинг и се застрахова финансовият му риск, т.е. рискът от неизплатените от лизингополучателя вноски.

Същността на застраховката „Финансов риск“ е, че тя е гаранция за застрахования, че ще разполага с ликвидни парични средства във всеки момент от развитието на договора за кредит или лизинг при временни затруднения или цялостно неплащане от страна на кредитополучателя или лизингополучателя - обясни в своето експозе **ЕВГЕНИЯ КАЛО, заместник-директор на Дирекция „Правна“ в ЗПАД „Булстрад“**, като запозна присъстващите с възможните покрития както на тази застраховка, така и на другите финансови продукти, които се предлагат от компанията -

Компания „Булстрад“ още от 1992-1993 г. взема активно участие в развитието на лизинговия пазар и има лиценз за застраховки на всякакъв финансов риск.“

СКЪПА ЛИ Е ЛИЗИНГОВАТА ЗАСТРАХОВКА?

Мотивираща ли е тази застраховка за лизинговите компании и нормално ли е лизингодателят да застрахова активите, или това трябва да е лизингополучателят, защото 90 на сто от лизинговите

застраховки не са презастраховани - това бяха част от повдигнатите проблеми в презентацията на **ТЕОДОР МАРИНОВ, изпълнителен директор на „Интерлийз“ АД**, който разгледа подробно състоянието на лизинговия пазар у нас и проблемите между лизингодателите и застрахователите. Според него след навлизането му у нас през 2002-2003 г. предстои бърз етап на развитие на лизинговия пазар във връзка с инвестиционните нужди и нарастващата платежоспособност на българите. Изпълнителният директор на „Интерлийз“ АД изрази мнение, че застраховката на финансови рискове е изключително консервативна, но лизинговите компании я правят, защото не искат да носят кредитен риск. Застраховането на финансови рискове невинаги е ефективно според тях, а презастраховането се практикува рядко. Половината от съществуващите лизингови компании не правят проучване на финансовата стабилност на застрахователя, обясни Маринов. Той твърди, че пазарната логика диктува поемането на

специфични рискове от застрахователите, защото например при автомобилна злополука с пиян водач застрахователят не поема щетата. Лизинговата компания не може да си върне актива, ако въпросният автомобил е купен на лизинг. Застраховането на различни видове оперативни и бизнес рискове, като временно прекратяване на бизнеса при бедствия, както и документални грешки и измами и др., има перспективи за развитие според Теодор Маринов.

Цената на финансовия риск по лизинговите договори зависи от много фактори, обясняват застрахователите, но в най-широки рамки обикновено варира от 0.5 до 2 на сто от застрахователната сума според Кирил Бошов. Важен

фактор при формиране на цената е също така срокът на лизинговия договор - от 1 до 6 години при автомобилните лизингови договори и 10 години при лизингови договори за селскостопански машини и недвижими имоти.

Защо една застрахователна компания би могла да се справи по-добре с определяне на кредитния риск? Според Кирил Бошов това е така, защото застрахователите обикновено разполагат с богата база данни от т.нар. „лоши клиенти и длъжници“, което е ориентир дали конкретен човек си струва да бъде застрахован. Освен това лизинговите фирми намаляват постоянните си оперативни разходи,

осигуряват си бързо получаване на застрахователното обезщетение, а и получават възможност да предлагат по-агресивни лизингови схеми извън стандартните на пазара. Все пак г-н Бошов постави въпроса за ползване на съществуващия Банков кредитен регистър, тъй като до момента нито застрахователите, нито лизинговите компании имат достъп до тази богата база данни за надеждни и ненадеждни клиенти на банките.

ПРОБЛЕМИТЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНИЯ ПАЗАР

Пазарът на финансовите застраховки се формира от няколко субекта. От една страна, са купувачите: банките и лизинговите компании, а от друга страна, са продавачите: застрахователните компании и застрахователните посред-

ници (брокери и агенти). Съществуват доста проблеми както между купувачите и продавачите, така и на самия застрахователен пазар.

Сред проблемите, които стоят пред продавачите, т.е. застрахователите, г-жа Евгения Кало определя като приоритетна нежеланата конкуренция между тях, която изкривява пазара. От една страна, някои от тях поемат дори т.нар. „изключени рискове“ само и само да завземат пазарен дял, от друга, предлагат прекалено ниски тарифни числа и снижават до минимум тарифата, което прави несигурно обезщетяването на потърпевшите. Важен проблем е също и липсата на официален регистър и обмен на информация за ненадеждни клиенти между застрахователните компании.

ИЛЕАНА СТОЯНОВА

ОЩЕ ОТ ТЕМИТЕ НА ДИСКУСИЯТА

● **ВЕНЕЛИН ДИМИТРОВ, адвокат от кантора „Ландуел България“**, разясни правните аспекти на лизинга в България, като се спря по-подробно на рисковете и проблемите между лизингодателя и лизингополучателя;

● **АННА КЪРШОВСКА, директор на Дирекция „Застраховане“ в БАЕЗ**, запозна аудиторията с дейността на БАЕЗ като държавна структура, специализирано застрахователно дружество, което предлага застраховки на плащания (експортни застраховки). Лекторката представи видовете застрахователни продукти със съответните им покрития и обезщетения, които предлага агенцията.

● **КАЛИН ЖЕЛЕВ, главен експерт в „Марш България“ ЕООД**, запозна присъстващите със застрахователно-брокерското обслужване на лизинговите компании изобщо и в частност с дейността на „Марш България“ ЕООД като специализиран брокер в тази област. Той обясни, че за лизинговите компании е от особена важност ежедневно да се следи промяната в риска, а също и да се оказва помощ при ликвидация на щетите. В това отношение „Марш България“ ЕООД като брокер предлага на застрахователните дружества и лизинговите къщи софтуерно решение за постоянен достъп до състоянието на щетите и полиците, като се проследява експозицията на всеки клиент.

● **ИВАЙЛО ИГНАТОВ, старши анализатор от Българска агенция за кредитен рейтинг (БАКР)**, представи методите и анализите за кредитен рейтинг на общозастрахователните дружества в България. В списъка на дружествата с кредитен рейтинг на БАКР са включени ЗПАД „Булстрад“, ПОД „Доверие“, ЗАД „Евроинс“, ЗАД „ВИКТОРИЯ“ и ЗК „Лев инс“.

Кредитният рейтинг на застрахователните дружества е оценка на способността на дружеството да посрещне точно и навреме искове на държателите на полици и е безпристрастна оценка за кредитоспособността на компанията - обясни И. Игнатов. Той се спря подробно на анализите, върху

